

स्वैर (स्व + ईर von ईर) adj. = स्वच्छन्द (स्वतन्त्र) und मन्द AK. 3,4, 25, 194. H. an. 2, 470. MND. r. 100 (स्वैर: st. स्वर: zu lesen). HALJ. 5, 47. Zu belegen 1) स्वैरम् adv. P. 6, 1, 89, VArtt. 4. VOP. 2, 10. aus eigenem Antriebe, nach eigenem Belieben, von selbst, ungehemmt, frei, ohne Weiteres, gerade heraus (sprechen, fragen): लघुः स्वैरं गमिष्यसि MBH. 3, 8449. संकृष्टो नगरं स्वैरमागतः 4, 2212. गच्छ 13, 4456. ब्रूहि 14, 1639. तिष्ठ स्वैरमिह (तिष्ठस्व त्वमिह die neuere Ausg.) so v. a. ruhig HARIV. 4610. यदत्र नः तमं कृञ्च तत्स्वैरं संविधीयताम् 5270. R. 4, 9, 69. MĀKĪ. 142, 22. सार्थाः स्वैरं स्वकीयेषु चेह्वेस्मस्विवादिषु RAGH. 17, 64. सीतायाः शिरः स्वैरमुत्तमय्य UTTARAB. 22, 2 (29, 6). Gtr. 8, 11. स्वैरं (von selbst) द्विष्टान्यहो — याति घटनां कार्याणि निर्यत्नपाम् Spr. (II) 543. 1622. 2247. 2687. स्वैरमास्यताम् KĀVĀD. 2, 296. KATHĀS. 4, 40. 5, 38. 7, 98. 10, 143. 13, 21. 24. 139. 15, 109. 16, 12. 17, 114. 119. 18, 346. 20, 206. 22, 99. 183. 23, 40. 24, 112. 25, 157. 239. 26, 186. 27, 153. 181. 191. 28, 143. 29, 30. 30, 131. 32, 26. 168. 33, 81. 96. 206. 34, 6. 25. 35, 40. 37, 105. 152. 39, 54. 40, 76. 41, 41. 45, 247. 307. 315. 344. 46, 60. 174. 51, 66. 53, 27. 36. 55, 74. 56, 138. 364. 58, 13. 59, 104. 132. 60, 64. 138. 216. 61, 257. 63, 166. 64, 45. 119. 66, 70. 69, 48. 57. 71, 130. 72, 352. 75, 112. 162. 76, 25. 89, 99. 103, 223. 106, 111. 123, 183. RĪĀ-TAR. 5, 411. 6, 313. SĀH. D. 115, 8. 153, 19. BHĀG. P. 1, 1, 18. 4, 26, 26. 5, 4, 4. 9, 18. 17, 13. 24, 16. 8, 12, 38. 17, 9. 10, 33, 35. 34, 25. 42, 23. = विग्रह्यम् Schol. zu ÇĀK. 9, 18. = सविग्रह्यम् Comm. zu KĀVĀD. 2, 296. = नीचैस् H. an. 7, 51. MND. avj. 81. — 2) स्वैरेण dass. R. 7, 89, 2, 29. BHĀG. P. 5, 14, 31. — 3) स्वैरेषु in Fällen, wo man sich frei gehen lassen kann; bei gleichgültigen Sachen नाहं मृषा ब्रवीम्येव स्वैरेषुपि कुतः शपन् MBH. 1, 1726. 1924. 2086. 2343. 4499. 3, 1918. 2865. 13573. 16845. 12, 1740. 13, 2684. 14, 1671. 2027. 17, 66. R. GORA. 2, 15, 30. — 4) am Anfange eines comp. in der Bed. von स्वैरम्. °विहारिन् nach eigenem Belieben JĀGĪ. 1, 328. RĪĀ-TAR. 4, 339. स्वैरमुक्ताः शराः so v. a. auf's Gerathewohl MBH. 3, 1949. °ज्ञातगति von selbst, ohne Weiteres BHĀG. P. 1, 13, 26. °संगता KATHĀS. 60, 4. ऋच्याक्तस्वैरगतेः RAGH. 2, 5. स्वैराचार adj. zwanglosen Benehmens MBH. 3, 13053. स्वैरालापाः Spr. (II) 4218. °कथाः 3956. 6761. BHĀG. P. 10, 47, 43. स्वैराहार nach Belieben Spr. (II) 7356. स्वैरोद्यानधम KATHĀS. 39, 171. °साहस 27, 202. °प्रचार PĀNĪKĀT. 31, 3 (ed. ORN. 27, 12). स्वैरावतार BHĀG. P. 10, 69, 17. °संयुग 36, 25. °सुदृम् wohl fehlerhaft für स्वैरि° Spr. (II) 785, v. l. — Vgl. यथास्वैरम्. स्वैरकम् (von स्वैरम्) adv. gerade heraus, ohne Umschweife MĀKĪ. 165, 3. स्वैरगति adj. frei einhergehend (Gegens. बद्ध) ÇĀK. 108. स्वैरचारिन् adj. sich frei bewegend eig. und übertragen so v. a. nach freiem Willen verfahren, seinem Willen fröhnd, frei MBH. 5, 3833.

HARIV. 4946. R. 1, 34, 29 (35, 27 GORA.). 3, 52, 27. 5, 12, 3. BHĀG. P. 6, 1, 67. स्वैरता f. = स्वैरिता RĀJAM. zu AK. 3, 3, 2 nach ÇKDR. Vet. in LA. (III) 19, 18. स्वैरवर्तिन् adj. sich frei benehmend, nach seinem Willen verfahren BHĀG. P. 10, 74, 35. स्वैरवृत्त adj. (f. स्त्री) dass. MBH. 3, 2974. R. 3, 37, 2. 4, 17, 34. 1. स्वैरवृत्ति f. Freiheit, Ungebundenheit (als Tadel) H. an. 3, 420. 2. स्वैरवृत्ति adj. sich frei benehmend, ungebunden (als Tadel) Spr. (II) 5689. 7198. स्वैरस्थ adj. ruhig —, unbesorgt dastehend KATHĀS. 21, 25. स्वैरिता (von स्वैरिन्) f. Freiheit, Ungebundenheit AK. 3, 3, 2 (स्वराता ed. Lois.). H. 356. स्वैरिन् (स्व + ईरिन् von ईर) adj. P. 6, 1, 89, VArtt. 4. frei, unabhängig AK. 3, 1, 15. H. 355. MBH. 13, 6526. fg. Spr. (II) 7231. WASSILJEV 320. in geschlechtlicher Beziehung sich frei benehmend KHĀND. UP. 5, 11, 5. in dieser Bed. insbes. vom Weibe ebend. AK. 2, 6, 1, 11. H. 529. HALJ. 2, 341. NĀRADA in Mit. zu JĀGĪ. 2, 51 (52). JĀGĪ. 1, 67. MBH. 1, 4672. 4834. 2, 1142. 12, 3394. 13, 5795. HARIV. 6271. Spr. (II) 1810. 2800. RĪĀ-TAR. 3, 496. BHĀG. P. 5, 24, 16. 6, 1, 65. 5, 14. 8, 9, 10. 10, 47, 48. PĀNĪKĀT. 129, 1. LA. (III) 19, 20. 20, 12. 35, 17. fg. SARVADARÇANAS. 153, 16. स्वैरिन्धी f. = तैरिन्धी ÇABDAR. im ÇKDR. स्वैर्यं (स्व + एष) s. u. 2. एष. स्वोचित (स्व + उ°) adj. dem Selbst angemessen, — entsprechend Spr. (II) 6238. KATHĀS. 9, 20. 20, 56. 21, 138. 25, 295. 29, 49. 32, 147. RĪĀ-TAR. 2, 84. स्वैर्यम् (6. सु + श्रौ°) adj. sehr kräftig: Indra RV. 6, 22, 6. 7, 20, 3. 10, 29, 8. स्वैर्यत्थ (स्व + उत्थ) adj. im Selbst entstanden, angeboren ÇĀK. zu KHĀND. UP. S. 29. स्वैर्यत्थ (स्व + उ°) adj. im Selbst entstanden, selbstverschuldet: दोष KATHĀS. 32, 36. स्वैर्यपूर्क adj. (nur) seinen Bauch füllend, nur an's Essen denkend H. 427. स्वैर्यार्जित (स्व + उ°) adj. selbsterworben DĪJĀT. im ÇKDR. स्वैर्यस m. Trester ÇABDAR. im ÇKDR. स्वैर्यम् (स्व + श्रौ°) m. N. pr. eines Rathgebers des Vainja Verz. d. Oxf. H. 264, a, 6. स्वैर्यशं (6. स + श्रौ° = श्रौ°) adj. (f. स्त्री) mit schöner Locke oder dgl. versehen: Sintvāli VS. 11, 56.